

de l'esperança, poeta de la recuperació, poeta de l'amor a la terra, poeta de la tradició popular més senzilla, poeta de la reconciliació, poeta del perdó...

Pel que fa als criteris seguits, el curador de l'antologia ens adverteix que ha pretès presentar «la figura de mossèn Muntanyola (no tant sols el poeta) a persones que no en tinguessin cap notícia».

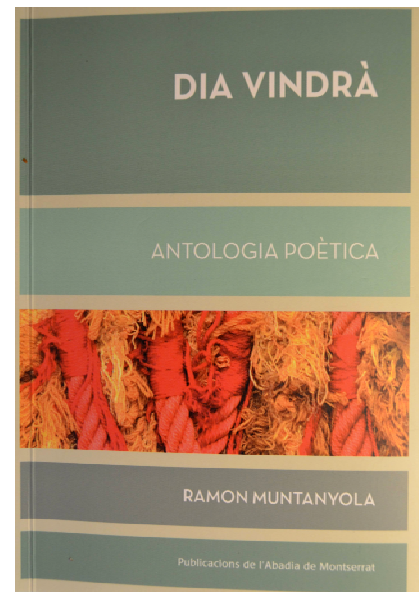
En la seva introducció Pujals destaca la biografia personal, la vida pastoral, el compromís amb la seva Pàtria i la seva obra literària en prosa i en vers, posant Muntanyola en el context històric del catalanisme cristià.

L'antologia està dividida en tres blocs:

- 1.- *Campanar de plata, mirador del món*, pels poemes més vinculats a la terra i a la geografia.
- 2.- *La Llum i el Camí*, per als més estrictament religiosos i populars.
- 3.- *Sortosos qui ho veuran*, per als qui tenen un component cívic, polític o moral més explícit.

La poesia de Ramon Muntanyola, poeta de banderes blanques, és el testimoni d'un temps i d'un corrent de pensament i de vida. Assenyala el camió d'una nova societat en la qual la democràcia, la llibertat i la catalanitat, la justícia social, el diàleg, fossin els nostres valors compartits.

Josep M. Vallès Martí

La metamorfosi del carlisme català: del «Déu, Pàtria i Rei» a l'Assemblea de Catalunya (1936-1975).
Robert Vallverdú Martí.

Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Biblioteca Abad Oliva, Barcelona, núm. 294, 2014. 311 p.

Els pocs estudis i la poca informació que tenim encara avui del carlisme durant els quaranta anys de franquisme, fa difícil que els seus components puguin fer-se un lloc a la memòria històrica d'oposició a la dictadura. Aquest llibre és un intent lloable per demostrar la persecució que també patiren els carlins, fins el punt de ser empresonats i sumariats al temps que els falangistes s'apoderaren de tots els locals que tenien en propietat. L'autor mostra amb nombrosos exemples com foren desplaçats del poder de forma sistemàtica, gradual i implacable, la qual cosa els van convertir en els perdedors entre els vencedors de la guerra.

Amb aquest llibre l'autor culmina la seva quadrilogia sobre el carlisme català. Es tracta d'una brillant síntesi evolutiva d'aquesta opció política des de l'inici de la Guerra Civil fins a la mort de Franco. L'estudi exposa, a més, el perfil dels joves requetès del Terç de Nostra Senyora de Montserrat, agafant com a base la detallada aproximació sociològica dels seus components, així com el recel que la formació va despertar en les altes esferes de l'Espanya feixista que no va permetre la formació de nous terços

catalans, ja organitzats, com el de Nostra Senyora de Núria i el de Sant Jordi; els aplecs tradicionalistes que, any rere any, se celebraven prop de l'Abadia de Montserrat; la divisió del carlisme entre xavieristes,

sivatistes i octavistes, aquests últims protegits pel govern amb l'objectiu de sembrar desunió a les files carlines; l'arribada del príncep Carles Hug que, sense renunciar el passat, va provocar una espectacular democratització interna i una evolució lògica que el va portar a adoptar el socialisme autogestionari i la participació activa en l'Assemblea de Catalunya i en les plataformes de oposició al franquisme. Fins i tot, gràcies a aquest afany renovador, va aconseguir adaptar al carlisme a la doctrina catòlica, d'acord amb les directrius establertes pel Concili Vaticà II.

El llibre estudia com aquesta evolució no fou ben rebuda pels integristes i els tradicionalistes més exacerbats, fins el punt de formar «Juntas de Defensa» per oposar-se rotundament a qualsevol alteració de la doctrina carlina i així protegir els valors tradicionals, davant d'un canvi que creien perillós i incert.

Sens dubte tenim a les mans un intent brillant de recuperar el pensament carlí i integrar-lo a la

nostra història. Gràcies a la precisió de l'estudi de Vallverdú i la claredat amb què ens relata els fets, podem prendre constància de quina va ser la dimensió real i l'evolució del carlisme i com va afectar tant la política general de l'Estat, com el desenvolupament d'algunes accions específiques que van tenir lloc a Catalunya.

Estem, doncs, davant d'una obra de referència pel coneixement del carlisme català. Un document de lectura imprescindible per a qualsevol estudiós que vulgui saber les vicissituds i la sinuositat que va haver de passar el moviment carlí des de la seva participació en la guerra civil, fins la desaparició de la dictadura. En definitiva un lloable intent de cobrir una llacuna del passat més recent carlí, i creiem que pot ser útil per millorar el coneixement d'aquesta opció política en una etapa força oblidada pels historiadors, que no per això deixa de ser apassionant, dins la nostra historiografia contemporània en el seu retrobament nacional.

Redacció